

<https://wjst.wu.ac.th/index.php/stssp>

ไลเคนบนใบไม้ สกุล *Arthonia* Ach. (Arthoniaceae) ในป่าชายเลน พื้นที่อ่าวไทยและบนเกาะบางแห่งของประเทศไทย

อุดมรักษ์ มีทอง*, วสันต์ เฟิงสูงเนิน, เวชศาสตร์ พลเยี่ยม และ กวินนาค บัวเรือง

หน่วยวิจัยไลเคน ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240

*อีเมล: gateudomrak@gmail.com

บทคัดย่อ

สำรวจและเก็บตัวอย่างไลเคนบนใบไม้ สกุล *Arthonia* จำนวน 178 ตัวอย่าง ระหว่างปี พ.ศ. 2561-2564 จากป่าชายเลนพื้นที่อ่าวไทย ประกอบด้วย ป่าชายเลนจังหวัดสมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และชุมพร และพื้นที่เกาะภูเก็ต จังหวัดตราด ซึ่งมีสภาพป่าเป็นป่าดิบแล้ง และเกาะยาวใหญ่-ยวายน้อย จังหวัดพังงา มีสภาพป่าเป็นป่าดิบแล้ง ป่าดิบชื้น ป่าชายหาด ป่าชายเลน ป่ารুনสอง และพื้นที่เพาะปลูก เมื่อวิเคราะห์ตัวอย่างตามหลักอนุกรมวิธาน โดยใช้ลักษณะทางสัณฐานวิทยาและกายวิภาควิทยา และทดสอบสารทุติยภูมิ จำแนกได้ 5 ชนิด ได้แก่ *A. cyanea* var. *cyanea* Müll. Arg., *A. lecythidicola* (Bat. & H. Maia) Lücking & Sérus., *A. lividula* Vain., *A. palmulacea* (Müll. Arg.) R. Sant. และ *A. trilocularis* Müll. Arg. ไลเคน *A. lividula* พบได้ทุกสภาพป่ายกเว้นพื้นที่เพาะปลูก และพบได้บ่อยในป่าดิบชื้น รองลงมาคือ *A. trilocularis* ป่าชายเลนพื้นที่อ่าวไทยพบไลเคนสกุล *Arthonia* จำนวน 2 ชนิด ป่าดิบชื้นเกาะยาวใหญ่-ยวายน้อย และป่าดิบแล้งเกาะภูเก็ต พบไลเคนสกุลนี้จำนวน 5 และ 3 ชนิดตามลำดับ

คำสำคัญ: ป่าชายเลน, ป่าดิบชื้น, *Arthonia*, foliicolous lichens

Abstract

One hundred seventy-eight specimens of foliicolous lichens genus *Arthonia* were surveyed and collected between 2018-2021. They were collected from mangrove forests in the Gulf of Thailand, consisting to Samut Songkhram, Phetchaburi, Prachuap Khiri Khan and Chumphon province, and from dry evergreen forests Koh Kood Island in Trat provinces, whereas specimens from Andaman Sea were collected from dry evergreen forest, tropical rain forest, beach forest, mangrove forest, secondary forest and plantation on Yao Yai - Yao Noi islands in Phang Nga Province. All specimens were identified based on morphology, anatomy and secondary metabolites. They consisting of *A. cyanea* var. *cyanea* Müll. Arg., *A. lecythidicola* (Bat. & H. Maia) Lücking & Sérus., *A. lividula* Vain., *A. palmulacea* (Müll. Arg.) R. Sant. and *A. trilocularis* Müll. Arg. Among them, *A. lividula* is commonly found in all forests except plantation areas, especially in tropical rain forest, followed by *A. trilocularis*. Two species were found in Mangrove forests in the Gulf of Thailand. Whereas tropical rain forest in Yao Yai - Yao Noi Islands and dry evergreen forests in Koh Kood Island were observed 5 and 3 species, respectively.

Keywords: Mangrove Forests, Tropical Rain Forest, *Arthonia*, Foliicolous Lichens